

# Putnu vērošana Latvijā

Jānis Kuze

Valgums, 15.12.2010



## **Putnu vērošana – *wtf* is it..?**

- **Jauks brīvā laika pavadīšanas veids, vērsts uz personīgo izaugsmi;**
- **Vēlme “kolekcionēt sugas” (sugu saraksti dažādos mērogos);**
- **Intereses atšķiras putnu vērotājiem no dažādām valstīm (parasti interesē sugas, kas pašu mājās ir retas vai nav sastopamas);**
- **Grupas var būt ar dažādu “smaguma pakāpi”;**
- **Putni parasti ir prizma, caur ko tiek iepazītas svešas valstis.**



**Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:**



# Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:

- **Neizmantots potenciāls;**

Ļoti daudzveidīgas un bagātas dabas teritorijas, kas savas vērtības ziņā ir ar potenciālu līdzināties Belovežas gāršai;

Iespējas netiek novērtētas pašu mājās; vērtības tiek uzskatītas par pašsaprotamām un pierastām, tādām, ar ko nav vērts lepoties;

Rezultātus vēlamies uzreiz un tagad, aizmirstot, ka atpazīstamības veidošana prasa ilgu un smagu darbu.

## **Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:**

- **Neizmantots potenciāls;**
- **Dabas vērtības, kas ir nozīmīgas Eiropas mērogā: daudzveidīgas dabas teritorijas, nozīmīgas galvenajām mērķauditorijām (zviedri, somi, briti) interesējošu sugu populācijas;**

Pie mums it kā pierastas sugas var būt ar augstu potenciālu kā resurss putnu vērotājiem (grieze, baltais stārķis, brūnā čakste);

Ainavas, kas mums liekas “depresīvas” daudzos gadījumos ir bioloģiskās daudzveidības krātuves (piem., bebraines kā dzeņu ligzdošans vieta).

## **Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:**

- **Neizmantots potenciāls;**
- **Dabas vērtības, kas ir nozīmīgas Eiropas mērogā: daudzveidīgas dabas teritorijas, nozīmīgas galvenajām mērķauditorijām (zviedri, somi, briti) interesējošu sugu populācijas;**
- **Viegli sasniedzamas (ērti lidojumi uz Rīgu, salīdzinoši īsi pārbraucieni uz vietas);**

Tuvākās nozīmīgās putnu vietas atrodas tikai pusstundas brauciena attālumā no Rīgas – Babītes ezers, Ķemeru nacionālais parks

## **Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:**

- **Neizmantots potenciāls;**
- **Dabas vērtības, kas ir nozīmīgas Eiropas mērogā: daudzveidīgas dabas teritorijas, nozīmīgas galvenajām mērķauditorijām (zviedri, somi, briti) interesējošu sugu populācijas;**
- **Viegli sasniedzamas (ērti lidojumi uz Rīgu, salīdzinoši īsi pārbraucieni uz vietas);**
- **Joprojām maz piemērotas infrastruktūras (torņu, speciālu maršrutu);**

Vairumā no labākajām putnu vietām nav pieejama informācija un infrastruktūra (torņi, takas).

## **Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:**

- **Neizmantots potenciāls;**
- **Dabas vērtības, kas ir nozīmīgas Eiropas mērogā: daudzveidīgas dabas teritorijas, nozīmīgas galvenajām mērķauditorijām (zviedri, somi, briti) interesējošu sugu populācijas;**
- **Viegli sasniedzamas (ērti lidojumi uz Rīgu, salīdzinoši īsi pārbraucieni uz vietas);**
- **Joprojām maz piemērotas infrastruktūras (torņu, speciālu maršrutu);**
- **Mazs, bet augošs vietējo putnu vērotāju skaits;**

Aktīvo vietējo putnu vērotāju skaits – ap 50. Latvijas apstākļiem adekvāts mērķis – vismaz 1000. Skaitam ir būtisks efekts, nodrošinot apritē esošās aktuālās novērojumu informācijas daudzumu.



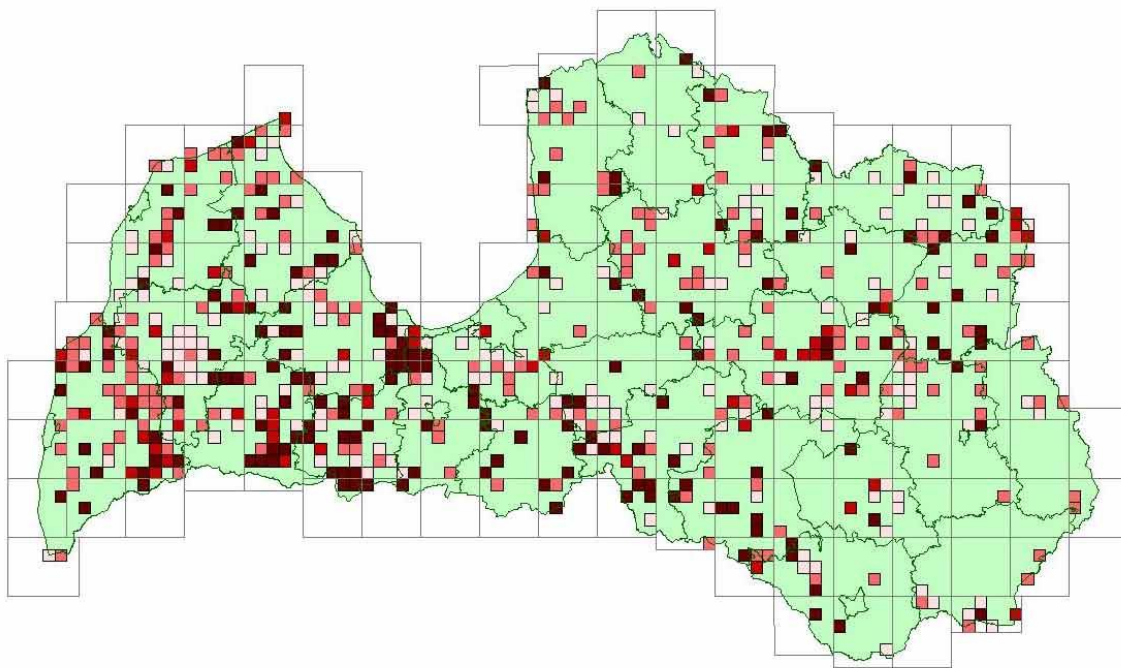
## Latvija kā putnu vērotāju galamērķis īsumā:

- **Neizmantots potenciāls;**
- **Dabas vērtības, kas ir nozīmīgas Eiropas mērogā: daudzveidīgas dabas teritorijas, nozīmīgas galvenajām mērķauditorijām (zviedri, somi, briti) interesējošu sugu populācijas;**
- **Viegli sasniedzamas (ērti lidojumi uz Rīgu, salīdzinoši īsi pārbraucieni uz vietas);**
- **Joprojām maz piemērotas infrastruktūras (torņu, speciālu maršrutu);**
- **Mazs, bet augošs vietējo putnu vērotāju skaits;**
- **Netiek pienācīgi reklamēta**

British BirdFair no Latvijas pagaidām neviens dalībnieks ar stendu..

# Melnais stārķis (500-700 pāri)

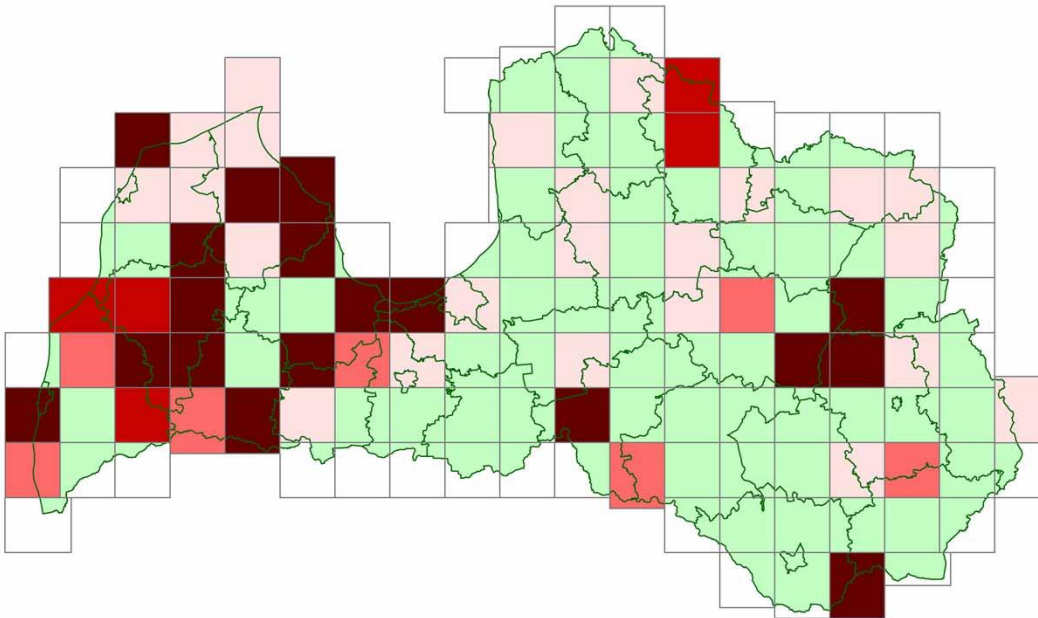
- Ligzdo g.k. lielos un maz traucētos meža masīvos
- Atlido aprīlī, aizlido septembrī
- Iespējama vieta – Dunduru pļavas





# Jūras ērglis (80-100 pāri)

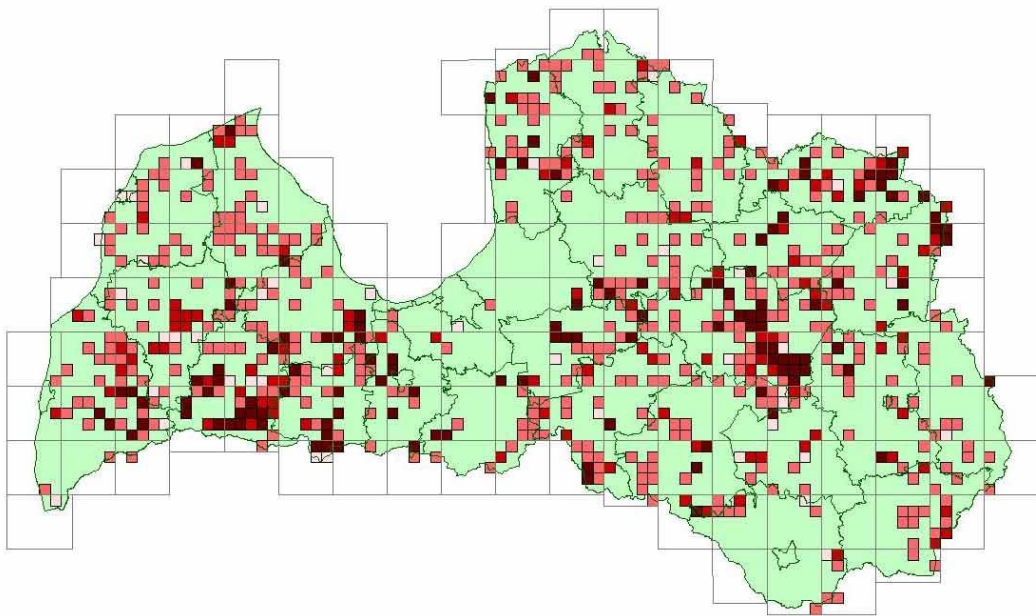
- Ligzdo galvenokārt pie zivīm un ūdensputniem bagātiem ūdeņiem;
- Skaits būtiski pieaudzis 20. gs. laikā;
- ĶNP – Kaņiera ezers, Dunduru pļavas;
- Caurceļošanas laikā lielajos zivju dīķos;
- Ziemā pie barotavām



# Mazais ērglis

(2800-5200 pāri)

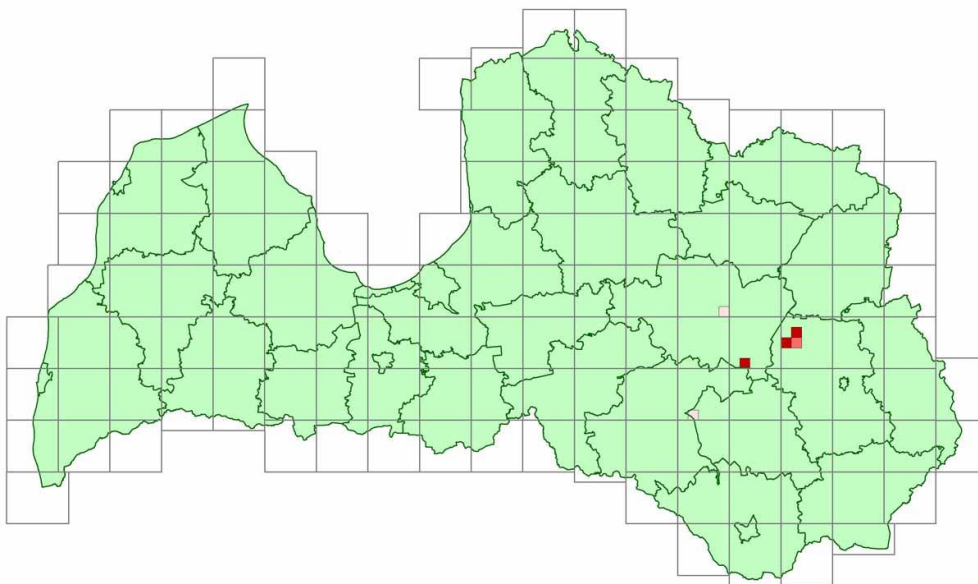
- Latvijā ap 10% pasaules populācijas;
- Ligzdo g.k. mozaīkveida ainavā;
- Atgriežas aprīļa vidū, aizlido augustā – septembrī;
- ĶNP – Dunduru pļavās.



# Dīķa tilbīte

(10-30 pāri)

- Ligzdo aizaugušās ūdenstilpēs (g.k. Zivju dīķos Lubān ezera apkārtnē);
- Atgriežas aprīlī, aizlido jūlijā – augustā.

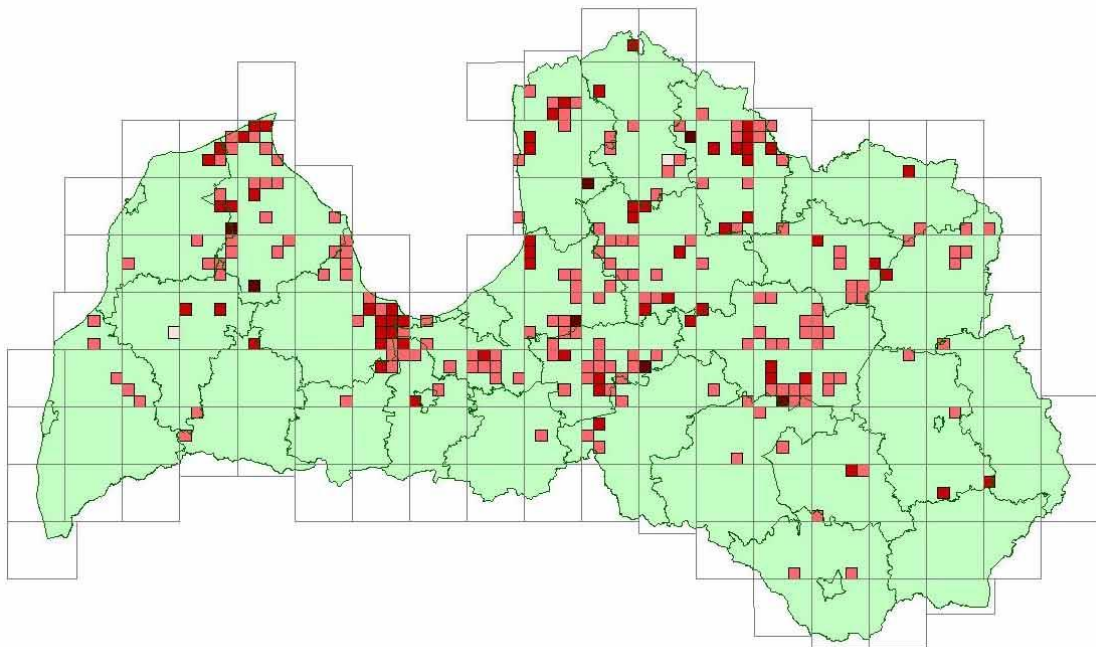




# Apodziņš

(1000-2500 pāri)

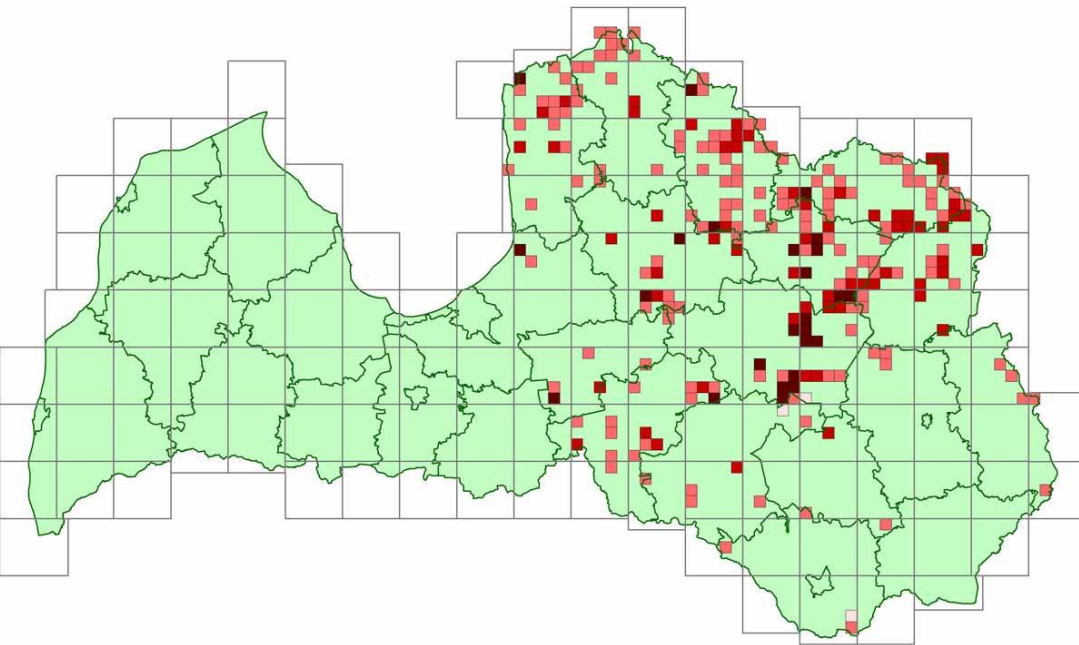
- Ligzdo g.k. lielos meža masīvos, “atkalatklāts” 2000. gadu sākumā;
- Bieži aktīvs dienas laikā;
- ĶNP 60-100 pāri



# Urālpūce

(1500-2500 pāri)

Ligzdo lielos meža masīvos Latvijas austrumu daļā, vietām biežāk sastopamā pūču suga



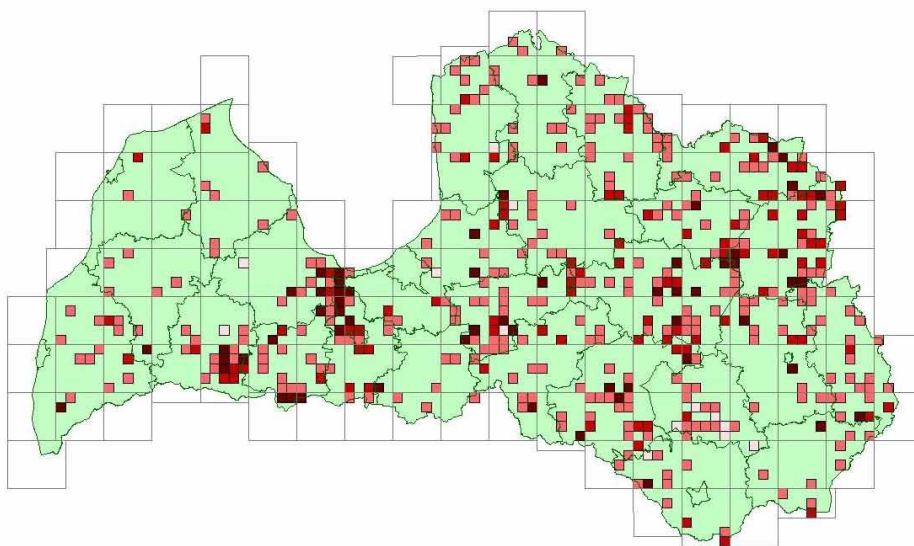


## Baltmugurdzenis

(2000-2500 pāri)

Atrodams vecos, sausokņiem bagātos  
lapukoku mežos, bieži vietās, ko  
nopludinājis bebrs;

Bungo marta beigās – aprīlī.

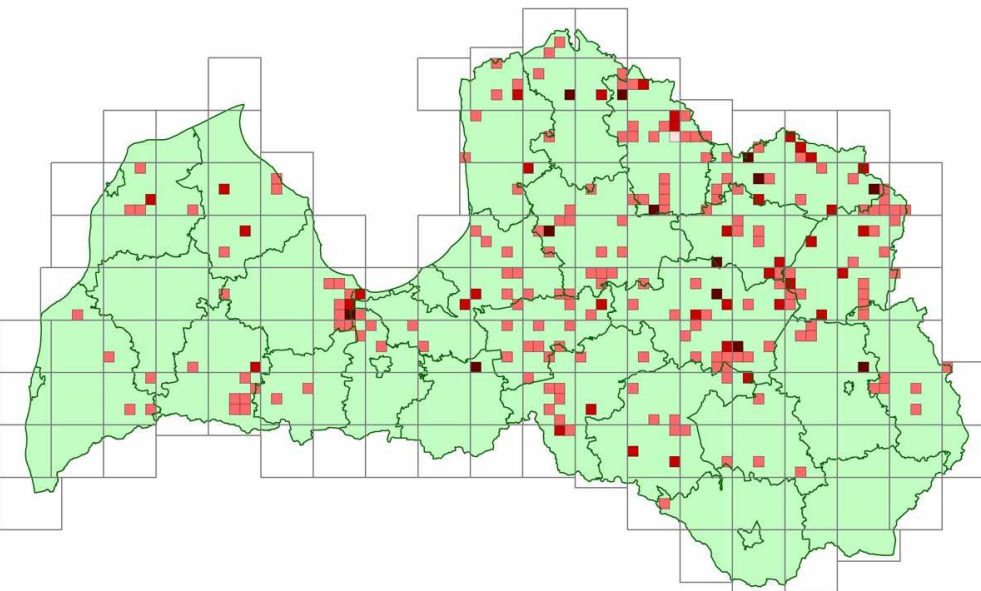


# Trīspirkstu dzenis

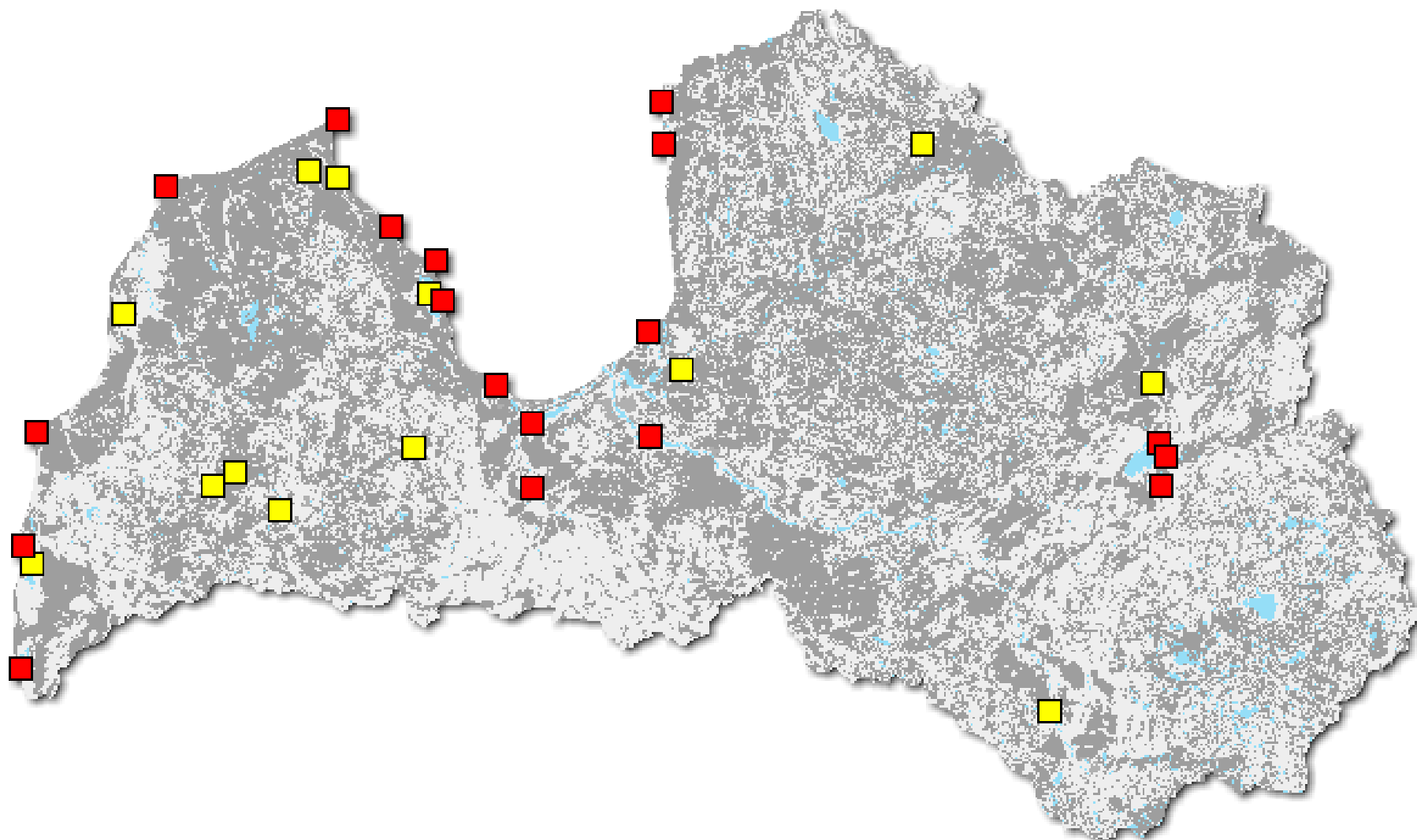
(1500-2500 pāri)

Galvenokārt sastopams vecos egļu mežos;

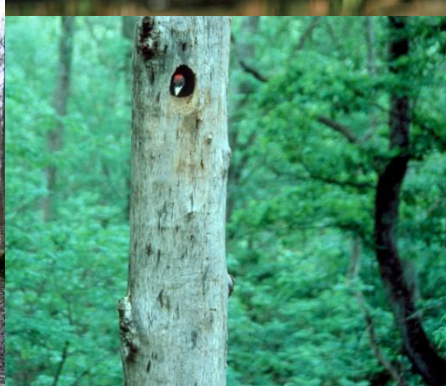
Bungo aprīlī – maijā.



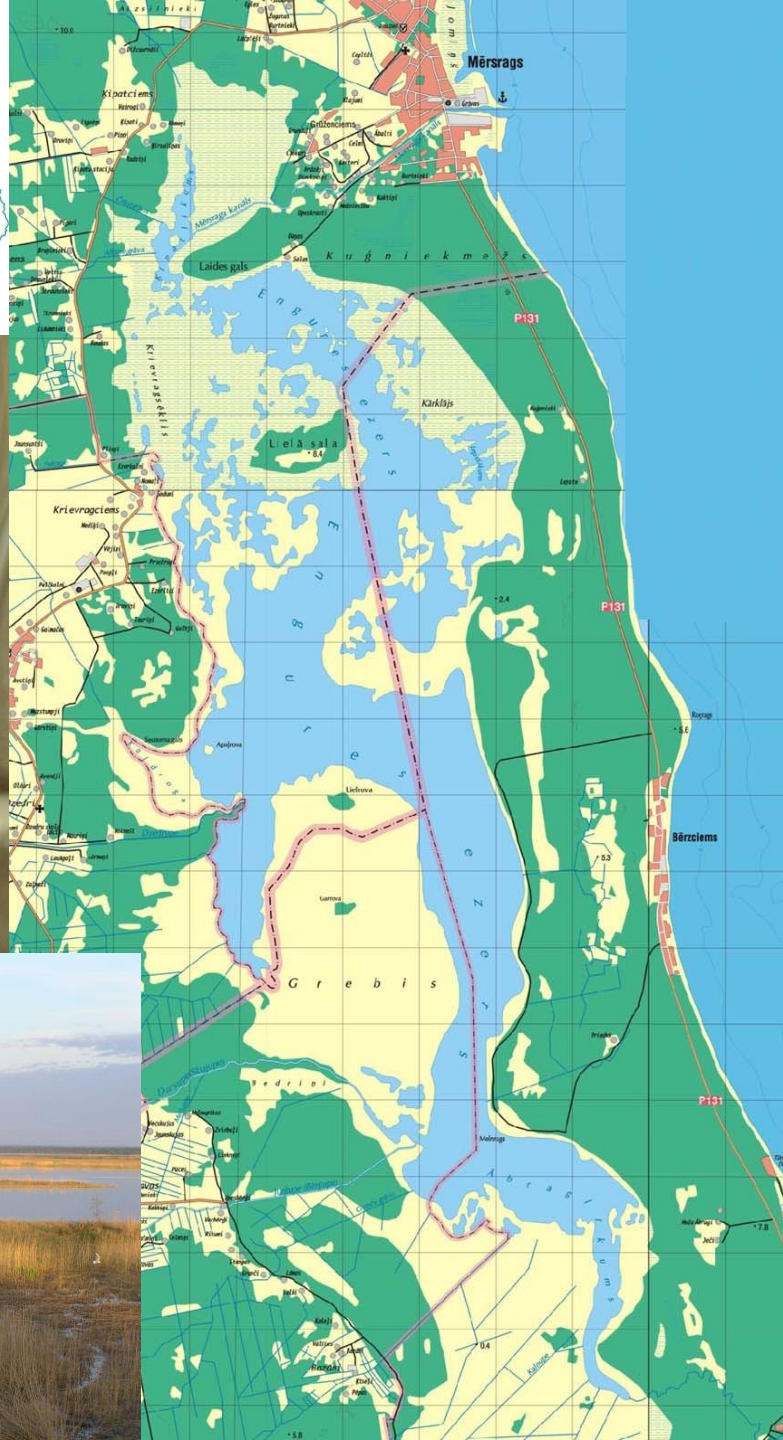
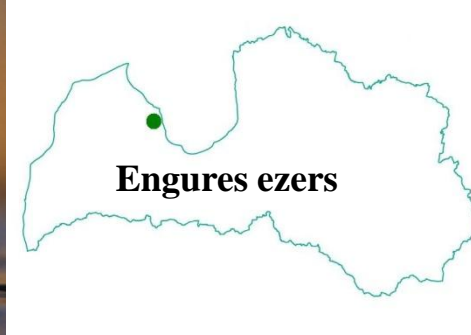
# Labākās putnu vērošanas vietas Latvijā



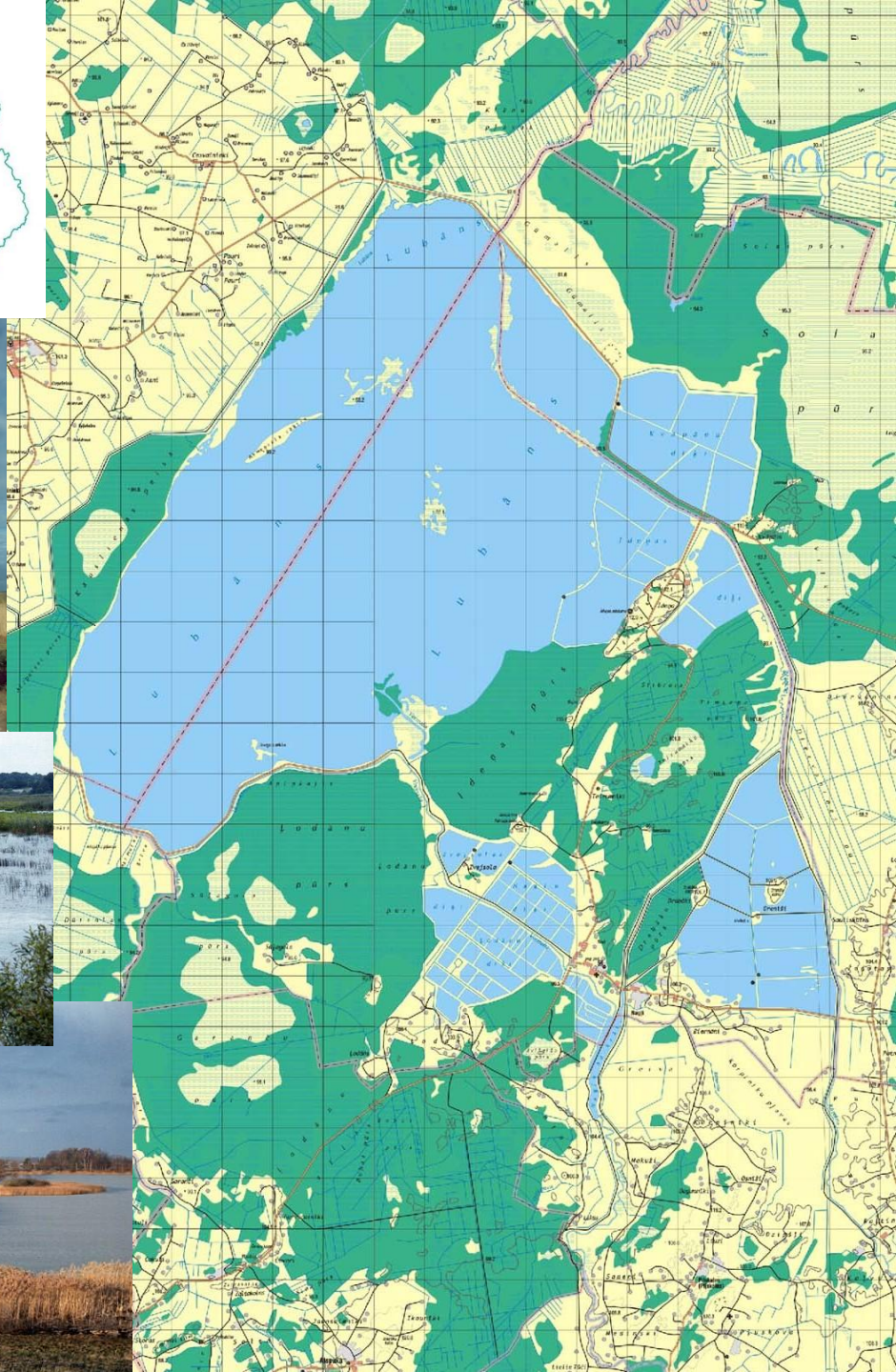


















- [Ziņas](#)
- [Aktualitātes](#)
- [Pasākumu kalendārs](#)
- [Par mums](#)
- [Kontakti](#)
- [Jautājiem mums](#)
- [Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas](#)
- [Dabas vērtību apsaimniekošana](#)
- [Dati](#)
- [Dabas eksperti](#)
- [CITES](#)
- [Kompensācijas](#)
- [Starptautiskā sadarbība](#)
- [Normatīvie akti](#)
- [Publikācijas un dokumenti](#)
- [Publiskie iepirkumi](#)
- [Veidlapas](#)
- [Sabiedrības līdzdalība](#)

- Apraksts**
- Teritorija
- Interaktīvā karte

### Kaņjera ezers - Apraksts



Paugurknābja gulbis. Foto: J. Kūze

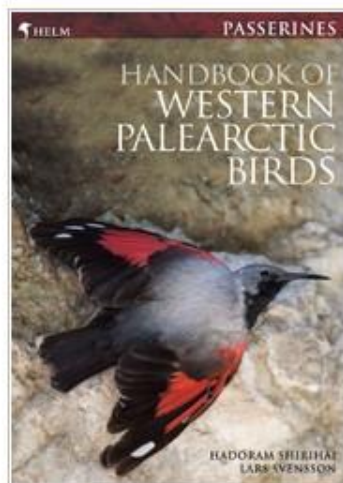
#### Atrašanās vieta

Engures novada Lapmežciema un Smārdes pagasti  
 Koordinātes: lat=57.000725, lon=23.471024  
[Atrodas ĶEMERU nacionālā parka teritorijā.](#)

#### Apraksts



# Putni Latvijā un pasaulē



## Putnu ziņas

Latvijasputki.lv

## Laika ziņas

**Pape Kolka Lubāns** windguru Faktiskie laika apstākļi Nokrišņi 250 km radiusā Atmosf. spiediens un frontes Meteo.times.lv

## Kopsavilkumi un saglabātas lapas

### Citas sadaļas

Putnu balsis  
 Latvijas putnu saraksts xls  
 Citas lappuses  
 Zīņu grupas  
 Yahoo zīņu grupa  
 Novērojumu atlases kritēriji  
 Pieejamo publikāciju saraksts  
 Nākamā putnu suga Latvijā?  
 Kur novērot putnus Latvijā  
 Dīķu numuri un nosaukumi  
 Putnu vērošanas principi

### Putnu foto lappuses

Selga Bērzina  
 Arnis Blumbergs  
 Arnis Dimperāns  
 Daina Feldmane  
 Jānis Jansons  
 Agris Krusts  
 Edgars Lediņš  
 Ainars Mankus  
 Putnubildes.lv

### English pages

Bird sounds  
 Where to watch birds

### Pievienotas balsis

Zeltgalvītis dziesma 11 dec  
 Dzeltenais tārtiņš sauciens  
 Dzeltenais tārtiņš saucieni  
 Kuitala sauciens  
 Dzeguze dziesma  
 Mājas čurkste pie kolonijas  
 Bezdelīga dziesma  
 Pelēkā vārņa balss 9  
 Mājas strazds dziesma  
 Pelēkā vārņa dažādas balsis 8  
 Pelēkā vārņa tarkšķis  
 Jūras žagata uztraukums 7  
 Avozeņa bars migrācijā  
 Temminka špibītis sauciens  
 Pļavu tilbīte sauciens 3-5 zilb.  
 Pļavu tilbīte sauciens 2 zilb.  
 Lielā tilbīte sauciens (lēnāks)  
 Lielā tilbīte sauciens (ātrāks)  
 Lietuvainis sauciens 6  
 Tumšā tilbīte sauciens  
 Purva tilbīte dziesma  
 Purva tilbīte sauciens  
 Purva tilbīte lokāls bars  
 Lielais ķīris dzenā viens otru  
 Cekulzīriņš parastā balss  
 Cekulzīriņš balss īsā versija



**Latvijas putni** - vairāk kā 2460 attēli (325 putnu sugām) un 426 skaņu ieraksti (186 sugām). Piezīmes par skaitu un izplatību, detalizēts retu putnu uzskaitījums un citas ziņas.



### Pievienoti attēli

Parastā ūbele 13 dec  
 Lauku zvirbulis (2)  
 Ziemeļu zilriklīte 12  
 Purva zilīte (2)  
 Lauku zvirbulis  
 Dzeltenā stērste  
 Medību piekūns (2) 11  
 Sarkanriekles čipste (2)  
 Parastais ķeģis  
 Mazā stērste

novērojumus un ziņojumus, kas ir interesanti, vērtīgi vai atbilst sekojošiem kritērijiem pēc [www.putni.lv](http://www.putni.lv). Svarīgākās un būtiskākās ziņas tiks vērtētas individuāli. Iegūtos fotoattēlus un ziņojumus lūdzu sūtīt Kārlim Milleram [latvijasputni@gmail.com](mailto:latvijasputni@gmail.com)

## Decembris 2010

Papildināts 14.12.2010. plkst. 22:49:21

### 14.12.2010.

**Parastā ūbele** (*Streptopelia turtur*) 1 vēl jo projām ierodas pie barotavas Kviešu ielā kopā ar 4 gredzenūbelēm (*Streptopelia decaocto*), Liepāja (S.Bērziņa).

### 13.12.2010.

**Baltvaigu zoss** (*Branta leucopsis*) 1 nolaidās Mūsā, pēc tam aizlaidās pa upi uz augšu – aizkavējis migrants(?), Bauska (E.Laucis). **Parastā ūbele** (*Streptopelia turtur*) 1 pie barotavas Kviešu ielā – pirmais zināmais novērojums ziemas mēnešos Latvijā, Liepāja (S.Bērziņa).

### 12.12.2010.

**Jūras krauklis** (*Phalacrocorax carbo*) 1 pārlido Mūsas upi – trešais zināmais novērojums ziemas mēnešos iekšzemē Latvijā, Bauska (E.Laucis). **Sila cīrulis** (*Lullula arborea*) 2 lokāli pie Liepājas 15. vidusskolas – sestais zināmais novērojums ziemas mēnešos Latvijā, Liepāja (K.Millers). **Sarkanriķīte** (*Erithacus rubecula*) 1 Mēmeles krastā pie pils, Bauska (E.Laucis), 4 – 5 Piejūras parkā kopš 1.12., Liepāja (K.Millers, B.Millere). **Dziedātājstrazds** (*Turdus philomelos*) 1 lokāli Piejūras parkā, visdrīzāk cits īpatnis kā 5.12., **Plukšķis** (*Turdus iliacus*) 4 kopā Piejūras parkā (vakar šai vietā novēroti 3 īpatņi), Liepāja (K.Millers). **Mājas strazds** (*Sturnus vulgaris*) 3 Daugavpīlī – reti E Latvijā ziemas mēnešos, Daugavpils (T.Krama, I.Krams).

### 11.12.2010.

**Lauku balodis** (*Columba palumbus*) 1 1cy lokāli Piejūras parkā (B.Millere) (šai vietā ziņoti kopš 15.11., kad bija 16 īpatņi (B.Millere) un 22.11. maksimālais skaits bija 22 īpatņi (K.Millers)). **Plukšķis** (*Turdus iliacus*) 4 Piejūras parkā, t.sk. 3 kopā (B.Millere, K.Millers), 1 atsevišķi citā vietā, attālums starp vietām 1,3km (K.Millers). Abi nov. Liepāja.

### 9.12.2010.

**Čuņčīns** (*Phylloscopus collybita*) 1 Piejūras parkā – piektais zināmais novērojums ziemas mēnešos Latvijā, Liepāja (B.Millere).





Reģistrēties Aizmirsi paroli?

Jums ir **viesa** statuss [Uzzini vairāk](#)



Sadarbībā ar



- Visi
- Zīdītāji
- Putni
- Rāpuļi
- Abinieki
- Nezināms
- Spāres
- Tauriņi
- Augi
- Citi
- Vaboles
- Sēnes



## Ziņot novērojumu

Novērojums

Lūdzu, izvēlieties, par kādu no sugām vēlaties ziņot un turpinājumā aizpildiet novērojumu, tam paredzētajā vietā ierakstot informāciju

Dabasdati.lv ziņojiet visdažādāko savaļas sugu novērojumus Latvijā. Ja šaubieties par redzēto, taču jums ir fotogrāfija - lūdzu, ievietojiet to sadaļā *Nezināms* speciālistu komentēšanai.

**Latvijas Mikologu biedrība** aicina visus sēņu draugus uz biedrības sanāksmi šā gada 15. decembrī Latvijas Dabas muzejā. Programmā - stāsts par trifelēm Latvijā, interesantāko, retāko un skaistāko šogad novēroto sēņu apskats, konkurss u.c. Vairāk par pasākumu lasi šeit:

[Latvijas Mikologu biedrības sanāksme 15.12.2010](#)





# Latvijas Ornitoloģijas biedrība



Latvijā pārstāv *BirdLife International* (starptautisku putnu aizsardzības organizāciju savienību);

Organizē pavasara un rudens putnu vērošanas dienas un putnu vērošanas sacensības “Torņu cīņas”

LOB uzņēmums “Motacilla” nodarbojas ar putnu vērošanas ekskursiju organizēšanu

[www.lob.lv](http://www.lob.lv) [www.motacilla.lv](http://www.motacilla.lv)



# Paldies par uzmanību!



**PARKS & BENEFITS**  
Baltic protected areas and tourism



**Baltic Sea Region**  
Programme 2007-2013



**Prezentācijā izmantoto fotogrāfiju autori:** D.Boiko, A.Celmiņš, A.Dimperāns, M.Jaunzemis, A.Klepers, S. Kordule, I.Krūmiņš, J.Ķuze, K.Millers, J.Peltomäki, J.Stomers un J.Vītiņš